

Ставите се на тренутак у положај неког ко је, рецимо, доживео контузију током НАТО бомбардовања и ко се после десет година буди из коме протеклог викенда и гледа вести у којима Милутин Мркоњић о градитељским плановима и подвизима подноси рапорт омиљеном председнику, Ивица Дачић изјављује како СПС никада неће дозволити нарушавање територијалног интегритета земље, а Војислав Коштуница из дубоке опозиције издаје своја принципијелна саопштења.

Хоћу рећи, све се променило – а да се скоро ништа променило није. Као и обрнуто.

Но, ових дана забележена су и два догађаја који пре десет година ипак нису били замисливи: Косово је примљено у Међународни монетарни фонд, а амерички потпредседник Бајден, овдашњој јавности одраније познат по мноштву оштрих и увредљивих изјава на рачун Срба и про-албанском ангажману, долази у радну и пријатељску посету Београду.

У односу на те две вести којима – поготово кад се ставе једна крај друге – практично и не треба никакав коментар, недовољно запажено је прошла она да амбасадор САД Камерон Мантер одлази из Србије пре истека мандата. Након што је доделио још једне годишње награде НУНС-а за истраживачко новинарство и након што дочека и испрати потпредседника Бајдена, амбасадор ће дати још пар опроштајних интервјуа, одсвирати последњи цез и одлетети у Багдад на нову дужност. Из Београда за Багдад! Која сличност и која симболика?!

Поводом Мантеровог одласка остаје извесна дилема која је можда од већег значаја за нашу будућу судбину него за његову даљу каријеру – одлази ли он превремено због процене да је овде „задатак обављен“, с обзиром да је Београд релативно добро поднео проглашење независности Косова, прихватио ЕУЛЕКС мисију и најзад добио про-западну, демократску владу? Значи ли његов одлазак то да Србија и Балкан у

наредном периоду неће бити толико у фокусу америчке спољне политике? Или се, пак, повлачи због неуспеха у спречавању уласка Русије у српски енергетски сектор и чињенице да чак ни ова актуелна, такорећи, „његова лична“ српска влада ипак није довољно ревносна на курсу „евро-атлантских“ интеграција – да и не говоримо о томе да се недавно ирански министар спољних послова шеткао по Београду готово пред Мантеровим носем, а српски званичници за свој циљ, уместо оних бриселско-вашингтонских, све чешће бирају латиноамеричке и афричке дестинације? (А можда, напросто, чак и земљи попут САД недостаје способних дипломатских кадрова, па се оно мало колико их има прераспоређује тамо где је најкритичније?)

Наравно да амбасадори не воде, већ само у иностранству спроводе политику своје земље. (То једино у Србији може да амбасадорка дође мало на одмор у домовину па крене да даје интервјуе у којима „риба“ председника и премијера, док се њен други колега, данас поново активиран (?!) јавно хвалисао како је својевремено мало фалило да пребије свог ресорног министра?!). Дакле, амбасадори не воде политику, али – поготово ако престављају снажне земље, а уз то су још и сами снажне личности – итекако имају утицаја како на политику земље домаћина, тако и на перцепцију те земље у сопственом дипломатском и јавном мњењу. У сваком случају – а није баш јасно да ли је то добра или лоша вест – тешко да ће Србија у догледно време бити почаствована америчким амбасадором Мантеровог ранга. (Вилијем Монтгомери је био бриљантан и по познавању овдашњих прилика и продорности анализе готово ненедмашан, али је, временом, барем за америчке појмове, предубоко загазио у живи песак балканске политике.)

Но, разуме се, Бајденов долазак, политички и симболички гледано, много је важнији од Мантероваг одласка. А важнија и од једног и другог, била је неравноправна битка која се далеко од очију – барем – српске јавности свих ових дана водила око пријема Косова у светске финансијске институције, при чему је, разумљиво, српска дипломатија чинила све да се то не догоди, а америчка, наравно, све да тога дође. Победили су, разуме се, Американци, али замало, такорећи, тројком у последњој секунди, односно, након страховитог притиска Вашингтона на мале земље пред сам завршетак гласања да својим, макар и негативним гласом дају недостајући кворум за одлуку коју су богати и моћни већ донели. Захваљујући квотном систему гласања који фаворизује богате западне државе, такав исход је био и очекиван, али нама за утеху остаје поука да када се озбиљно спремимо и потрудимо шанса за победу постоји чак и на гостујућем терену.

Све у свему, Бајденова посета долази у лошем тренутку и сем пар куртоазних осмеха и дипломатских фраза о „односима у успону“, Џо Бајден, у овом часу, нема шта да нам понуди – баш као ни ми њему. И на крају ће сви бити незадовољни. Из безброј разлога, Бајденови домаћини неће моћи да се савију, тј. да буду „кооперативни“ баш онолико

Конзул у Јудеји

Пише: Ђорђе Вукадиновић
понедељак, 11 мај 2009 23:59

колико би то Америци одговарало, нити да високом госту уприличе дочек ни приближно упоредив са оним какав ће имати у Приштини и Сарајеву. А, опет, шта год чинили, већ сама та посета ће у значајном делу српског јавног мњења бити доживљена као још један акт државне капитулације и националног понижења. Римски (про)конзул обилази традиционално непокорну, али сада већ трочетвртински пацификовану Јудеју.

Шта је онда требало и шта се могло учинити по том питању? Сада већ, вероватно, скоро ништа. Поштено говорећи, када она „љута“ национална влада након 17. фебруара 2008. са свим могућим међународним, обичајним, људским и божанским правом на својој страни, није смогла снаге да замоли амбасадора Мантера да – макар привремено и симболички – напусти Београд скупа са својим западним колегама из земаља које су признале и спонзорисале независност Косова, елем, када та влада у том тренутку није имала петље да учини оно што би учинила свака држава и сваки народ који иоле држи до себе, зар је ико могао очекивати да би ова садашња, „европска“ и „реформска“ власт могла имати куражи да потпредседника Бајдена љубазно замоли да у Београд – не долази?! Наравно да то није могао очекивати нико – што не значи да је брука и одговорност и једних и других због тога мања.

Толико о „суверенитету и интегритету“.